

մերձաւոր նշանակութիւն մը ունեցած պիտի ըլլայ՝

Քայց թէ մեր մարտնչ ձեր զանդակաւ, նէն փոխառութիւն է թէ նախաշեղանան՝ դժուար է վճռել, քանի որ ձայնական օրէնքները դեռ այնպէս վճռական չեն: Այս ձեռք արմատ՝ զանդիկերէնը միայն չորս հաս ունի. որոնցմէ երկուքը միայն ունին հայերէնի մէջ ներկայացուցիչ համարմատ ձեւեր.

1. **Չանդ.** tareç, **անց.** ընդ. taršta; **Սանս.** tars. նշ. ձեւել.

2. **Չանդ.** thwareç, **անց.** ընդ. thwaršta, նշ. դողալ.

3. **Չանդ.** dareç, **Սանս.** dars. **հայ Տեսնել.**

4. **Չանդ.** pareç, **անց.** ընդ. paršta, (**Սանս.** prach), **հայ.** հարց—անել:

Ուրեմն նոյն —areç ձեւը ներկայացուած —ես, —արց և —արս:

Քայց մարտնչ բառին նշանակութեան տարբերութիւնը կը թուի ցուցնել թէ բնիկ է բառը և ոչ զանդակականէն փոխառութիւն:

Հրաչեայ Յ. Ամատեան

ՄԱՏԹԻՈՒ ԵՍԹԻԿԵՏԱԲԱՆԸ

*Journal des Débats*ի մէջ կը կարդանք հետեւեալը՝ *Logiաներու մասին.*

Երկու լեզուագէտք Օքսֆորտի, Պ. Պ. Պէդնար Կրէնֆէլը և Արթուր Հունդ, կարճ բայց հմուտ մեկնութեամբ հրատարակեցին Քրիստոսի խօսքերուն պատասխանները՝ որ նոր գտնուեցան յԵգիպտոս: *Egypt Exploration Fund*ի գիտունք գտան իրենց պեղման միջոց ի Պեհնեսա մեծ քանակութիւն մը յունարէն ձեռագրաց որ քիչ առեւնէն պի-

տի հրատարակուին: Քայց Քրիստոսի խօսքերը պարունակող մազադաթներէն մին այնչափ յարգի երեւեցաւ, զոր անմիջապէս որոշեցին հրատարակել: Հրատարակիչը կը համարին որ այս յիշատակարանը հասնի գրեթէ Քրիստոսի մինչեւ 200 թուական: Պիրը մ'է և ոչ ծրար:

Logiաներուն առաջինը կը ներկայացնէ գրեթէ բան առ բան ռուրբ Ղուկասու քննադիրը՝ ուր խնդիր կ'ըլլայ «գերանի և յարգի յական ընկերին»: Երկրորդ *logiային* իմաստը միջին է. գեռ գոհացուցիչ մեկնութիւն մի չի տրուեցաւ. կը վերաբերի պահոց և շարքերու պահպանութեան: Երրորդ հաստատածը կը յիշեցընէ հիմնովին Յովհաննու Աւետարանին առաջին զուգը: Քրիստոս կը նկարագրէ հոն ինքզինքը, կանգուն կեցած յաշխարհի՝ կը նկարէ զմարդկութիւն յարաբերութեան. «Տրտում է անձն իմ վերայ որդւոց մարդկան», զի կուրացեալ են ի մարդութեան իրեանց»: Զորրորդ *logiան* անընթեան իրեանց է՝ ի բաց տեսալ քանի մը յունարէն բառեր՝ որ կը նշանակին մուրողութիւն: Հինգերորդ *logiան* նմանապէս զժողովրդութեանը է. կը կարծուի թէ մեկնութիւն մ'ըլլայ այս խօսքին. «Որ երկուք և երեք ժողովեալ իցեն յանուն իմ, անդ եմ ես ի մէջ նոցա»: Վեցերորդ *logiան* կը ներկայացընէ Ղուկասու այս անցքը «ոչ է մարդարէ ընդունելի ի գաւառի իւրում», իթիմներորդը կը ներկայացնէ գրեթէ Մատթեոսի այն անցքը որ կը սկսի այս բառերով. «ոչ կարէ քաղաք թաքել որ ի վերայ լերին կայցէ»: Վերջապէս, ութերորդը և վերջինը անլուծանելի են: Էջ գուշակուի որ այս պատասխաններուն հրատարակութիւնը տեղի պիտի տայ անթիւ հետաքրքրական բանախնդրութեանց:

Ա Ջ Դ

Պարտը կը համարին ներկայիս յայտնել Պատուարթան Խմբագրութեանը՝ քիչ այն կարծիքն որ յայտնած էի Քազմալէպի Փերրոնարի պրակին մէջ Արմէնիա քառիկ ժողովան մասին, մեկնելով իբրև արևմտեան = Խարամանի, իմ անմեական կարծիքը չէ, այլ յայտնի հայկաբան Պր. Մ. Գարագառեանի, որ քի և չէ հրատարակած:

Այս կարծիքն՝ որ անշուշտ ապագայ ունի, սխալմամբ ինձ ընծայած է ՆՈՒՒ-Իարի մէջ (թ. 73, 6 Մայիսի 1897) բարեկամս ...:

Արդ, Պատուարթան Խմբագրութեան, հաճեցէք հրատարակել ներկայս վասն անկողմնակա յոգրեան և շնորհաբան:

Կ. Ե. ԲԱՍՄԱՆՆԱՆ